

Motion till riksdagen 2023/24:105

av **Kajsa Fredholm m.fl. (V)**

Ekocid

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom FN och EU bör verka för att uppdatera det juridiska ramverket så att det blir ett kraftfullt verktyg för att förhindra brott mot naturen (ekocid) genom att inkludera ekocid i Romstadgan och tillkännager detta för regeringen.

Stärk det globala rättsskyddet för miljö och natur

Naturen behöver ett starkare rättsligt skydd. Redan 1971 motionerade Vänsterpartiet i riksdagen om införandet av en internationell konvention för att förbjuda brott mot naturen (ekocid). Genom att göra ekocid till ett brott i enlighet med den s.k. Romstadgan skulle brott mot miljön få liknande status som krigsförbrytelser eller brott mot mänskligheten och kunna lagföras vid Internationella brottmålsdomstolen i Haag (ICC). Behoven av att skydda miljön rättsligt har ökat med åren. Fallen är tyvärr många av storskaliga ingrepp på miljön som skadat ekosystem och livsmiljöer för oöverskådlig tid. Gruvbolag, skogsskövlare, fossila energibolag och andra exploatörer kommer lätt undan. Kvar blir en förstörd miljö och omfattande kostnader som får bäras av hela samhället. En ekocidlagstiftning skulle vara ett viktigt verktyg i att stoppa detta och utkräva ansvar från dem som utarmar miljön. Särskilt stor betydelse skulle en internationell lag om ekocid få för fattiga länder med svag miljölagstiftning som drabbas hårdast av de omfattande miljöbrotten.

Sedan några år tillbaka har ICC börjat ta sig an miljösmål. Det är ett viktigt steg framåt och innebär att vissa miljöfall kan tas upp i domstolen inom ramen för brott mot mänskligheten. Det är bra, men ännu bättre vore en renodlad ekocidtillämpning där alla fall med omfattande miljöförstöring, även om de inte är direkt kopplade till människors välfärd, skulle vara åtalbara. Det skulle skicka en viktig signal om att förstörelse av naturen i sig är ett brott.

Under det fullskaliga försöket till invasion av Ukraina har Ryssland orsakat omfattande förstörelse av naturen och miljön, s.k. ekocidbrott. Det har skett löpande

men framför allt genom förstörelsen av Nova Kachovka-dammen den 6 juni 2023. Som en konsekvens av Rysslands agerande kommer det att ta lång tid innan, om ens någonsin, naturen och miljön återhämtar sig. Därför måste ekocid läggas till som brott i Romstadgan och Ryssland måste åtalas för ekocidbrott.

Sverige bör inom FN och EU verka för att uppdatera det juridiska ramverket så att det blir ett kraftfullt verktyg för att förhindra brott mot naturen (ekocid) genom att inkludera ekocid i Romstadgan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Kajsa Fredholm (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Linda W Snecker (V)

Hanna Gunnarsson (V)

Håkan Svenneling (V)